

PROTI DLUHŮM V PARDUBICKÉM KRAJI

Pardubický kraj

Brožura je vydaná v rámci projektu "Proti dluhům v Pardubickém kraji", který je realizován za podpory hejtmána Pardubického kraje, pana JUDr. Martina Netolického, Ph.D.

Patnáct rad proti dluhům

1. Kupujte pouze to, co skutečně potřebujete.

Pokud si berete půjčku, investujte do péče o zdraví nebo do zboží a služeb, které budete moci využívat i po zaplacení poslední splátky.

2. Nedejte vždy jen na značku a dobrý vzhled zboží.

Nejdražší značkové zboží nemusí být vždy to nejlepší. Nezapomeňte, že značka a vzhled často tvoří polovinu ceny.

3. Půjčujte si pouze od důvěryhodných institucí.

Banky Vám půjčí za nejvýhodnějších podmínek, přestože vyřízení žádosti o půjčku (úvěr) trvá déle. U nebankovních poskytovatelů si ověřte licenci k poskytování úvěrů od České národní banky.

4. Sestavte si rodinný rozpočet

a několik měsíců sledujte, zda by Vám na splátku zbylo a kolik.

5. Po odečtení všech nákladů

(nájem, telefon, měsíční jízdenky, jídlo, aj.) a všech splátek by Vám mělo zbýt ještě 20 % z příjmu - nikdy nevíte, co se může stát.

6. Před podpisem smlouvy o půjčce nebo nákupu na splátky se jděte poradit do občanské poradny

– viz poslední strana nebo www.obcanskeporadny.cz

7. Nezapínejte se jen o úrok. Sledujte hlavně RPSN

– roční procentní sazbu nákladů. Ta ukazuje, kolik vás úvěr opravdu stojí.

8. Před podpisem smlouvy si vždy zjistěte výši smluvních pokut,

kteří mohou být nepřiměřeně vysoké.

9. Solidní věřitel Vás nenutí k podpisu smlouvy ihned.

Dá Vám možnost vzít si úvěrovou smlouvu domů a pečlivě si ji pročíst či se poradit.

10. Nesjednávejte si úvěr na telefonické lince s vysokým tarifem.

Když už si takový úvěr sjednáte, máte právo od něj do 14 dnů bez sankce odstoupit - tedy vrátit zpět právní stav jako byste si úvěr nikdy nesjednali (a musíte samozřejmě vrátit i peníze).

11. Nepodepisujte smlouvu, pokud je její podmínkou povolení inkasa na Vašem účtu a obsahuje nevyplněnou směnku.

12. Smlouvu vždy čtete i se smluvními podmínkami a nepodepisujete ji, pokud je psána drobným písmem nebo jsou v ní slova, kterým nerozumíte.

13. Nepůjčujte si pro třetí osoby,

které slibují, že budou půjčku splácet. Pokud svůj slib nedodrží, věřitel bude vymáhat dluh po Vás.

14. Život s dluhy nepodceňujte, své dluhy mějte vždy pod kontrolou. V ohrožení jste nejen Vy, ale také Vaše rodina.

V případě problémů se splácením se neváhejte obrátit na občanskou

15. Aktivně komunikujte s věřitelem a postavte se problému čelem. Neřešte tíživou situaci dalším úvěrem. Neřešte svoji tíživou finanční situaci dalším úvěrem. Oddlužovací společnosti Vás neoddluží. O insolvenčním návrhu spojeném s návrhem na oddlužení rozhoduje vždy krajský soud!

S DLUHY

BEZ DLUHŮ

Jak ušetřit

Kupujte vždy za své úspory – pokud si něco nemůžete dovolit, nákup odložte a na zboží si nejdříve našetřete.

Než něco koupíte, počkejte.
Zeptejte se sami sebe: opravdu to potřebuju?
Porovnejte ceny na více místech.

Než jdete nakupovat, připravte si seznam zboží a držte se ho.

Mějte přehled o svých penězích. Vědět, kolik vyděláte a kolik utratíte, je základ. Na internetu najdete zdarma šablony rodinného rozpočtu (např. od Ministerstva práce a sociálních věcí).

Kontrolujte si výpisy z banky. Ať víte, kam vám peníze mizí.

Vytvořte si finanční rezervu na nepravidelné platby a mimořádné náklady. Rezerva by měla pokrýt alespoň 3 měsíce běžných výdajů.

Učte finanční gramotnost i děti a rodinu. Můžete jim tak pomoci, aby se v budoucnu nedostali do vážných problémů.

Začněte pravidelně spořit, třeba i malé částky.
Důležité je, že vůbec začnete!

Řekněte NE předváděcím akcím a podomnímu prodeji

NEchod'te na předváděcí akce.

Zboží je tam většinou předražené a nekvalitní. Raději kupujte v prověřeném obchodě.

NEzvěte si prodejce domů.

Mohou vás nutit k podpisu, nebo vás dokonce okrást.

NEpodepisujte smlouvy bez kontroly.

Pokud něčemu nerozumíte, nepodepisujte. Raději se poraďte s příbuznými nebo v občanské poradně.

NEvěřte lákavým slibům.

Za „zázračnými“ nabídkami se vždy něco skrývá.

NEuzavírejte smlouvy po telefonu.

Souhlas po telefonu = uzavřená smlouva. Hovor se nahrává a u soudu slouží jako důkaz. Když už však takovou smlouvu uzavřete, můžete od ní do 14 dnů odstoupit.

NEodkládejte řešení, pokud už jste něco podepsali.

Jedněte hned! U smluv uzavřených doma, na ulici nebo na předváděcí akci máte 14 dní na odstoupení.

NEváhejte kontaktovat Českou obchodní inspekci (ČOI).

Pokud máte podezření na podvod, nahlase to – ČOI může zakázat činnost nepoctivého prodejce.

NEbojte se poradit s občanskou poradnou.

Služby občanských poraden jsou bezplatné a nezávislé. Využijte například občanské poradny sítě Asociace občanských poraden: www.obcanskeporadny.cz.

NEbojte se poradit s advokátem.

I když je to placené, ve srovnání s možnými škodami je to levnější. Advokáti Vás mohou zastupovat případně i u soudu.

NEčekejte kvalitu.

Výrobky na předváděcích akcích nemají slíbené vlastnosti a bývají předražené.

NEčekejte slušné chování.

Prodejci často tlačí, vyhrožují nebo používají nátlak.

NEvěřte strašení nemocemi a „léčivým zázrakům“.

Takové výrobky nefungují, jen z vás tahají peníze.

NElákejte se na dárky.

„Dárek“ bývá jen laciná náhražka a má vás nalákat k podpisu.

Slovník důležitých pojmů aneb nenechte se ošidit

Americká hypotéka

Hypoteční úvěr zajištěný nemovitostí, který můžete použít na cokoliv, nejen na bydlení. Poskytuje se obvykle do 70–80 % hodnoty nemovitosti.

Akontace

První větší splátka, kterou musíte zaplatit při koupi věci na úvěr či leasing (např. 10 % ceny zboží).

Anuita

Pravidelná splátka úvěru, která se nemění. Zpočátku platíte víc úroků, později víc jistiny.

Bonita

Vaše schopnost splácet úvěr – banka hodnotí příjmy, výdaje a dluhy.

Čistá úroková sazba

Pojem se v praxi už moc nepoužívá. Důležitější je sledovat **RPSN** – celkové náklady na úvěr.

Dispoziční právo

Možnost nakládat s účtem (vybírat, posílat peníze), i když účet nevlastníte.

Dlužník

Ten, kdo si půjčil peníze a musí je vrátit.

Dražba

Veřejný prodej věcí, často v rámci exekuce nebo insolvence.

Exekuce

Nucený výkon rozhodnutí – když nesplácíte, může exekutor zabavit majetek nebo srážet peníze z účtu a mzdy.

Finanční leasing

Forma splácení – věc (např. auto) patří leasingové společnosti a až po splacení všech splátek může přejít na vás.

Fixní úroková sazba

Úrok, který se nemění po určitou dobu (např. 5 let).

Hypoteční úvěr

Úvěr na bydlení, zajištěný zástavou nemovitosti. Poskytují ho hlavně banky.

Insolvence

Právní stav úpadku. Máte více věřitelů a nejste schopni delší dobu splácet (více než 30 dní prodlení). Řeší se u soudu podle insolvenčního zákona č. 182/2006 Sb.

Investiční úvěr

Úvěr na podnikatelské nebo větší investice, poskytují ho hlavně banky.

Jistina

Půjčená částka bez úroků a poplatků.

Konkurs

Jeden ze způsobů řešení insolvence – soud zpeněží majetek a rozdělí výtěžek mezi věřitele. Po skončení konkursu dluhy **nezanikají (narozdíl od oddlužení)** – věřitelé mohou dál vymáhat to, co nebylo zapláceno.

Kontokorent

Možnost jít na účtu „do mínusu“ do předem schváleného limitu.

Kreditní karta

Platební karta s úvěrovým limitem – můžete čerpat peníze „na dluh“ a později splácet.

Lichva

Půjčka s nepřiměřeným úrokem nebo podmínkami. V ČR je lichva trestný čin (§ 218 trestního zákoníku).

Meziúvěr (překlenovací úvěr)

Dočasný úvěr od stavební spořitelny, než splníte podmínky pro řádný úvěr ze stavebního spoření.

Operativní leasing

Nájem – po skončení smlouvy věc vracíte, nikdy nebude Vaše.

Oddlužení

Jeden ze způsobů řešení insolvence. Soud ho povolí, pokud dlužník splňuje podmínky (příjem, snaha splácet, poctivý záměr). Po skončení oddlužení může soud dlužníka osvobodit od zbytku dluhů.

Per annum

Latinsky „ročně“.

Plná moc

Písemné pověření, že někdo může jednat Vaším jménem.

Postoupení pohledávky

Původní věřitel prodá nebo převede váš dluh na jiného věřitele a Vám to musí oznámit.

Prodlení

Když nezaplatíte včas.

Půjčka

Peníze nebo věci stejného druhu, které se musí vrátit. Dnes se u peněz častěji používá pojem **úvěr**.

Remitent

Ten, komu má být zaplacená směnka.

Revolvingový úvěr

Opakovaně čerpaný úvěr (např. kreditní karta). Když část splatíte, můžete znovu čerpat.

RPSN (roční procentní sazba nákladů)

Nejdůležitější údaj – ukazuje, kolik úvěr skutečně stojí, včetně všech poplatků.

Ručitel

Ten, kdo slíbí splácet dluh, když to nezvládne dlužník.

Sankce

Pokuta nebo jiný trest za porušení smlouvy.

Směnka

Papír, kde slibujete zaplatit určitou částku. Velmi nebezpečné – podpisem směnky se těžko bráníte u soudu.

Splátkový kalendář

Přehled, kdy a kolik musíte splácet.

Spoludlužník

Osoba, která nese dluh společně s vámi. Věřitel může chtít zaplatit celý dluh jen po jednom ze spoludlužníků.

Spotřebitel

Fyzická osoba, která si bere úvěr mimo podnikání – pro svou osobní potřebu.

Spotřebitelský úvěr

Půjčka nebo odložená platba pro spotřebitele – upravuje zákon č. 257/2016 Sb.

Úpadce

Dlužník, na kterého byl soudem vyhlášen konkurs.

Úpadek (bankrot)

Neschopnost platit splatné dluhy více věřitelům.

Úrok

Cena, kterou platíte za půjčené peníze.

Úvěr

Smlouva, kdy vám věřitel půjčí peníze a vy je musíte vrátit i s úrokem.

Věřitel

Ten, kdo půjčuje peníze nebo má právo na plnění.

Zákonný zástupce

Ten, kdo má ze zákona právo jednat za jiného (např. rodič za dítě).

Zástava

Majetek daný jako jistota pro případ nesplácení dluhu.

Zástavce

Ten, kdo dává svůj majetek do zástavy.

Zástavní věřitel

Ten, kdo přijme zástavu jako zajištění dluhu.

Rozděleno dle jednotlivých témat

Úvěry a půjčky

Americká hypotéka

Úvěr zajištěný nemovitostí podobně jako běžná hypotéka. Může však být použita k libovolnému účelu. Americká hypotéka je poskytována většinou do 70 % hodnoty nemovitosti, kterou za úvěr ručíte.

Hypoteční úvěr

Úvěr na bydlení, zajištěný zástavou nemovitosti. Poskytují ho hlavně banky.

Investiční úvěr

Úvěr, který je zpravidla používán pro financování investic. Věřitel (většinou banka) půjčuje na základě investičního záměru a další projektové dokumentace a údajů. Investiční úvěr může mít krátkodobý (1 rok), střednědobý (do 5 let) až dlouhodobý charakter.

Meziúvěr (překlenovací úvěr)

Finanční produkt, který umožňuje získání prostředků na financování bydlení před splněním podmínek stavebního spoření. Není na něj nárok ze zákona, vše závisí na posouzení stavební spořitelny.

Revolvingový úvěr

Krátkodobý úvěr s možností obnovování. Pokud zákazník splatil část dlužné částky, může si opět – za předpokladu dodržení podmínek úvěrové smlouvy, půjčit až do výše úvěrového rámce.

Kontokorent

Krátkodobý úvěr, který banka poskytuje k běžnému účtu. Klient díky němu může na účtu v povoleném rámci přečerpat limit vlastních prostředků.

Kreditní karta

Úvěrová platební karta funguje tak, že klient má stanoven úvěrový limit, do kterého může čerpat. Poskytnutý úvěr je revolvingový (viz Revolvingový úvěr).

Finanční leasing

Finanční produkt, kterým je možné financovat pořízení většinou movité věci (často automobil). Financovaný předmět je po celou dobu majetkem leasingové společnosti a teprve na konci leasingu přechází vlastnictví na zákazníka.

Operativní leasing

Předmět nájmu zůstává ve vlastnictví leasingové společnosti i po skončení smlouvy.

Spotřebitelský úvěr

Poskytnutí peněžních prostředků nebo odložená platba, např. ve formě úvěru, půjčky nebo koupě najaté věci, za které je spotřebitel povinen platit.

Půjčka

Viz úvěr. Předmětem smlouvy o půjčce mohou být jakékoliv druhově určené věci, včetně peněz. Půjčka může být poskytnuta s úroky i bez nich.

Úroky, splácení a náklady

Akontace

První splátka - část ceny, kterou musí klient zaplatit před začátkem splácení. Např. 10 % ceny zboží při nákupu na splátky, 30 % ceny nemovitosti, 50 % ceny vozu při leasingu atd.

Anuita

Platba obsahující splátku i úrok v jedné částce. Tato částka je po celou sjednanou dobu stejná, mění se plynule poměr splátka: úrok. Zpočátku tvoří většinu částky úrok, poměr se posunuje ve prospěch splátek a na konci splatnosti tvoří většinu částky splátka a zbytek je úrok.

Bonita

Klientova finanční situace, v určitých případech schopnost klienta splácet úvěr.

Čistá úroková sazba

Úroková sazba, od níž je odečtena daň z příjmu (aktuálně ve výši 15 %).

Fixní úroková sazba

Klientova finanční situace, v určitých případech schopnost klienta splácet úvěr.

Jistina, úvěrová jistina

Nominální částka poskytnutého úvěru neboli nesplacená část poskytnutého úvěru, ze které se počítají úvěry.

Per annum

Ročně.

RPSN (roční procentní sazba nákladů)

Udává veškeré náklady spojené se správou a čerpáním úvěru, které musí být spotřebitelem zaplacený během období jednoho roku. Tyto náklady jsou uvedeny v procentech z dlužné částky.

Splátkový kalendář

Přehled jednotlivých splátek, kterými se postupně splácí úvěr či dluh. Jedná se o přehled, ve kterém je uvedena přesná částka a datum splatnosti.

Prodlení

Změna obsahu právního závazku spočívající v tom, že některý z účastníků právního vztahu nesplní řádně a včas svou právní povinnost.

Insolvence a oddlužení

Insolvence

Forma úpadku. Dlužník je v úpadku, jestliže má více věřitelů a není schopen po delší dobu splácet. Za delší dobu se považuje doba nejméně šesti měsíců.

Úpadek neboli bankrot

Neschopnost dlužníka platit své splatné závazky (dluhy) více věřitelům.

Úpadek

Dlužník, na jehož majetek byl vyhlášen konkurs.

Konkurs

Jeden ze způsobů řešení majetkového úpadku. Jde o speciální druh soudního řízení, při němž je zpeněžen majetek dlužníka a výtěžek je rozdělen mezi jeho věřitele.

Oddlužení

Jeden ze způsobů řešení insolvence. Soud ho povolí, pokud dlužník splňuje podmínky (příjem, snaha splácet, poctivý záměr). Po skončení oddlužení může soud dlužníka osvobodit od zbytku dluhů.

Exekuce a vymáhání

Exekuce

Nucený výkon pravomocného rozhodnutí. Dlužník mnohdy nedostojí svým závazkům a nevyrovná dluh, ani když mu jeho zaplacení uloží rozhodnutí soud. Exekuci provádějí soudy a jejich vykonavatelé, věřitel se také může obrátit na některý z exekutorských úřadů.

Dražba

Veřejný prodej, při němž se nabízí věc ke koupi většímu počtu osob.

Sankce

Trest, kde je na jedince uvaleno nějaké omezení, újma, ztráta, kterým oprávněná osoba vymáhá dodržování mravních, společenských nebo právních pravidel daného společenství.

Směnka

Druh cenného papíru. Vyplyvají z něj dlužnické závazky, které jsou sepsané v přesně stanovené podobě. Ty poskytují majitelům nesporné právo požadovat ve stanovenou dobu zaplacení peněžních částek uvedených na směnkách.

Remitent

Osoba, v jejíž prospěch je směnka vystavena, a které se má platit.

Postoupení pohledávky

Způsob změny v osobě věřitele. Nastává většinou na základě písemné smlouvy mezi dosavadním věřitelem a novým věřitelem, kterému dosavadní věřitel svou pohledávku postupuje. Souhlas dlužníka se k platnosti postoupení pohledávky nevyžaduje, musí však o ní být vyrozuměn. Dokud se tak nestane, může dlužník plnit původnímu věřiteli.

Ostatní pojmy

Dispoziční právo

Právo, kdy má dotyčný přístup k bankovnímu účtu, ale není jeho vlastníkem.

Dlužník

Občan – spotřebitel, který si vypůjčil peníze.

Věřitel

Ten, kdo půjčuje (dlužníkovi).

Spoludlužník

Ten, kdo je spolu s dalšími dlužníky povinen platit dluh věřiteli. Věřitel se může obrátit na kteréhokoliv ze spoludlužníků a požadovat po něm zaplacení dluhu. Stačí, aby jeden ze spoludlužníků dluh zaplatil, čímž závazek zaniká.

Ručitel

Ten, kdo se zaváže splácet závazek dlužníka, pokud není dlužník schopen splácet sám.

Lichva

Finanční půjčky s velkými nebo dokonce obrovskými úroky, třeba i 100 % za každý den. Podle českého zákona je lichva trestný čin.

Spotřebitel

Fyzická osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti a v jejíž prospěch je spotřebitelský úvěr sjednáván.

Plná moc

Jednostranný právní úkon, kterým zmocnitel dává na vědomí třetím osobám, že zmocněnec je oprávněn za něj jednat.

Zákonný zástupce

Osoba oprávněná jednat za osobu, která není způsobilá k právním úkonům.

Zástava

Majetek sloužící jako záruka pro případ nesplacení dluhu.

Zástavce

Ten, kdo zastaví svůj majetek jako záruku pro případ nesplacení dluhu (majitel zástavy).

Zástavní věřitel

Věřitel, který přijal zástavu od zástavce na zajištění dluhu.

Nepodepisujte bílko smlouvu!

Pokud smlouva obsahuje prázdná místa (např. částky, termíny) a vy ji podepíšete, může je věřitel doplnit později. To je pro vás velmi nebezpečné. Vždy chtějte vyplněnou smlouvu, kterou si můžete v klidu zkontrolovat.

Nikdy nepodepisujte směnku!

Pokud věřitel podá k soudu žalobu na zaplacení směnky, soud rozhodne rychlým řízením (směnečným platebním rozkazem). Na obranu máte jen 3 dny od doručení rozkazu – což je extrémně krátká lhůta. Nemůžete se bránit tím, že „půjčka byla lichvářská“ nebo „smlouva byla neplatná“. Soud řeší jen samotnou směnku, tedy jestli jste ji podepsali.

Co je rozhodčí doložka?

Rozhodčí doložka znamená, že by o Vašem sporu nerozhodoval soud, ale soukromý rozhodce, který často nadržuje věřitelům. Dnes je u spotřebitelských úvěrů zakázaná, ale pokud ji ve smlouvě uvidíte, nedejte podpis.

Inkaso z účtu? Velké riziko

Pokud podepíšete souhlas s inkasem (automatické strhávání splátek), věřitel může z účtu stáhnout víc peněz, než čekáte. Pokud už inkaso podepíšete, sledujte si účet a můžete ho kdykoliv u banky zrušit.

Dluhy na sociálním a zdravotním pojištění

Pokud neplatíte zdravotní pojištění, vzniká vám dluh vůči zdravotní pojišťovně. Ten se dále navyšuje o penále a může skončit exekucí. U sociálního pojištění zase hrozí, že vám nebudou započítány roky do důchodu, což se odrazí na výši Vašeho důchodu nebo vám nemusí být žádný důchod přiznán.

Konsolidace půjček

Konsolidace znamená, že několik půjček spojíte do jedné – budete platit jen jednu splátku. Dávejte ale pozor, aby se vám tím neprodloužila doba splácení a celkově jste nezaplatili víc.

Pozor při změně dodavatele energií

Nikdy nepodepisujte smlouvu hned na místě.

Podomní prodejci vás často tlačí k okamžitému podpisu, aby vám nedali čas vše promyslet.

Zkontrolujte, kdo je skutečný dodavatel.

Mnozí podvodní prodejci se vydávají za „vašeho dodavatele“ nebo „státní firmu“. Ve skutečnosti jde o zprostředkovatele, kteří chtějí provizi.

Smlouvy uzavřené mimo kancelář (doma, na ulici, po telefonu) můžete do 14 dnů zrušit.

Stačí písemné odstoupení.

Porovnejte nabídku.

Využijte oficiální kalkulačku Energetického regulačního úřadu (www.eru.cz), kde si ověříte, zda je nabídka skutečně výhodná.

Nenechte se strašit.

Podvodníci často tvrdí, že vám „končí smlouva“ nebo „zdražuje dodavatel“. Vždy si to ověřte přímo u svého dodavatele.

Jak nenaletět podvodníkům na telefonu a na internetu

Neposílejte peníze cizím lidem.

Nikdy neposílejte peníze jen proto, že vám někdo volá nebo píše. Skutečné banky, policie ani úřady vás nikdy nepožádají, abyste jim poslali peníze.

Nikdy nediktujte kódy z SMS.

Podvodníci vám volají, že potřebují potvrdit platbu, a chtějí po vás SMS kód. Ten kód je Vaše heslo! Když jim ho řeknete, vyberou vám účet.

Neinstalujte programy do telefonu nebo počítače, když vás o to někdo po telefonu žádá.

Podvodníkům byste tím dali přístup k Vašemu účtu.

Neposlouchejte příběhy o „vnukovi v nouzi“.

Častý trik – volají, že váš vnuk či dcera potřebuje rychle peníze. Nejprve si vždy zavolejte přímo rodině a ověřte si to.

Na internetu neklikajte na podezřelé odkazy.

Když vám přijde e-mail nebo zpráva „klikněte sem a ověřte účet“, ignorujte to. Banka ani úřad vám nikdy neposílají odkazy tímto způsobem.

Pokud máte pochybnosti, zavolejte sami své bance, policii nebo rodině.

Nevolejte zpět na číslo podvodníka, vždy si číslo vyhledejte sami.

Nejčastější internetové podvody

1.

Falešné SMS/e-maily z banky (phishing)

- Přijde vám zpráva typu *váš účet je zablokovaný nebo musíte ověřit platbu*.
- Vede na falešný web, kde zadáte přihlašovací údaje – podvodníci je použijí k vybrání účtu.

2.

Podvodné telefonáty vydávající se za banku/policii

- Volají, že na Vašem účtu je podezřelá platba.
- Chtějí po vás SMS kódy, hesla nebo instalaci aplikace.
- Tím jim dáte přístup k účtu.

3.

„Vnuč v nouzi“ nebo falešný příbuzný

- Přejde SMS/WhatsApp zpráva: *Babi, mám nové číslo, potřebuji půjčit peníze.*
- Ve skutečnosti píše cizí člověk.

4.

Falešné investiční nabídky

- Reklamy slibují *rychlý výdělek* – kryptoměny, zlato, akcie, slavné osobnosti.
- Vylákají první vklad (10 - 50 tisíc Kč), pak chtějí další. Peníze už nikdy neuvídíte.

5.

Romantické podvody (love scams)

- Na internetu se seznámíte s někým, kdo si získá Vaši důvěru.
- Po čase začne žádat o peníze *na letenku, nemoc, dluh.*
- Ve skutečnosti je to podvodník.

6.

Falešné e-shopy

- Nabízejí *značkové zboží za podezřele nízké ceny.*
- Peníze pošlete, ale zboží nepřijde. Nebo přijde padělek.

7.

Falešné investiční nabídky

- Reklamy slibují *rychlý výdělek* – kryptoměny, zlato, akcie, slavné osobnosti.
- Vylákají první vklad (10 - 50 tisíc Kč), pak chtějí další. Peníze už nikdy neuvídíte.

8.

Falešné pracovní nabídky

- Inzerát slibuje *práci z domova* – posílání balíků, přeposílání peněz, vyplňování dotazníků.
- Cílem je zneužít vás na praní špinavých peněz.

9.

Falešné technické podpory (Microsoft scam)

- Na obrazovce vyskočí hláška: *Váš počítač je zavirovaný, zavolejte na linku podpory.*
- Po telefonu vás navedou k instalaci programu, který jim dá přístup do počítače.

10.

Vydírání přes e-mail (sextortion)

- Přejde e-mail: *Máme záznam, jak sledujete pornografii, zaplaťte, nebo to zveřejníme.*
- Ve skutečnosti žádný záznam nemají – jen chtějí peníze.

Jak zjistit, jestli mám dluhy

Insolvenční rejstřík

Jděte na internetovou stránku **isir.justice.cz** a do vyhledávacího pole zadejte své jméno, příjmení, případně datum narození. Zdarma.

Centrální evidence exekucí

Otevřete stránku **ceecr.cz**. Klikněte na „Výpis pro fyzické osoby“. Vyplňte své údaje (jméno, datum narození, adresu). Zaplatte poplatek (cca 60 Kč kartou nebo převodem). Do pár minut dostanete elektronický výpis, zda proti vám vede exekutor exekuci.

Výpis z registrů dlužníků (SOLUS, Bankovní registr)

Najděte web konkrétního registru (např. **solus.cz**). Objednejte si výpis – buď online, nebo poštou. Zaplatíte poplatek (většinou 100 - 200 Kč). Do několika dnů obdržíte výpis, zda vás banky nebo splátkové společnosti vedou jako problémového klienta.

Pozor: Tyto evidence nejsou povinné. Některé půjčky nebo dluhy se tam vůbec nemusí objevit. To, že ve výpisu nic není, tedy ještě neznamená, že žádné dluhy nemáte.

Důležité kontakty na poradny ve vašem kraji

Občanská poradna Pardubice

www.obcanskaporadnapardubice.cz , op.pce@seznam.cz
466 989 574

Občanská poradna Polička - Oblastní charita Polička
op.ndc.@pol.hk.caritas.cz
731 604 683, 731 598 812

Občanská poradna Ústí nad Orlicí - Oblastní charita Ústí nad Orlicí
poradna@uo.hk.caritas.cz
739 136 522, 734 281 415

Občanská poradna Chrudim - Oblastní charita Chrudim
poradna@charitachrudim.cz
731 604 713, 704 675 408

Pardubický kraj

*Brožura je vydaná v rámci projektu
"Proti dluhům v Pardubickém kraji",
který je realizován za podpory hejtmana Pardubického kraje,
pana JUDr. Martina Netolického, Ph.D.*